

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра Права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проектної групи/

Голова НМК

А.Є. Голубов

«31» серпня 2020 р.

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
З ОBOB'ЯЗKОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОПП**

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 08 Право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 081 Право
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Право
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

ЗАТВЕРДЖЕНО

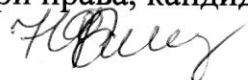
СХВАЛЕНО

ПОГОДЖЕНО

Програма атестації з обов'язкової компоненти ОПП Цивільне право»: для студентів за спеціальністю 081 Право, освітньою програмою Право: перший рівень навчання (бакалаврський): денна форма навчання

Розробники:

доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент
Гордеюк А. О.

ст. викладач кафедри права, кандидат юридичних наук, ст. викладач
Федосенко Н. А.

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри Права.
Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри права ГПФ НАУ(ХАІ)
доктор. юрид. наук., доцент

 Спіцина Г. О.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

ВСТУП

Програму атестації складено на підставі програм навчальних дисциплін обов'язкової компоненти ОПП: «Цивільне право (загальна частина)» та «Цивільне право (особлива частина)» для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра галузі знань «Право» (08) за спеціальністю «Право» (081) що викладається на кафедрі права гуманітарно-правового факультету.

Метою державної атестації є оцінка якості знань студентів з «Цивільного права», які навчались на першому (бакалаврському) рівні зі спеціальності 081 «Право».

Пакет містить 36 білетів. Завдання білетів є рівнозначними за обсягом та складністю. Кожен білет складається з двох теоретичних питань та практичного завдання, які передбачають контроль знань з дисципліни «Цивільне право (Загальна та Особлива частини)».

Мета та завдання атестації (екзамен):

виявити у здобувачів вищої освіти:

- засвоєння положень цивільного права, його завдань, функцій та принципів, оволодіння загальним понятійним апаратом кримінального права України, а також навичками правильного застосування інститутів цивільного права при вирішенні практичних задач

Завдання, є виявити формування у студентів:

1) системи знань щодо:

- загальних та специфічних ознак цивільного права, його предмету та методу правового регулювання,
- завдань, функцій та принципів цивільного права;
- загального понятійного апарату цивільного права України;
- інститутів, закріплених в Загальній частині цивільного права України, які узагальнюють ознаки, що властиві всім видам цивільних правовідносин, передбаченим в Особливій частині;
- завдання і значення інститутів Особливої частини цивільного права України.

2) системи вмінь:

- вільно орієнтуватися в структурі чинного Цивільного кодексу України;
- здійснювати пошук та систематизацію норм цивільного права України;
- тлумачити норми Загальної частини Цивільного кодексу України та загальних положень інститутів та підгалузей цивільного права (права власності, права інтелектуальної власності, спадкового права);
- тлумачити норми Особливої частини Цивільного кодексу України (зобов'язального права інституту відшкодування шкоди, окремих положень

права власності, спадкового права);

- застосовувати положення цивільного законодавства при вирішенні спірних юридичних питань у сфері цивільних правовідносин;
- володіти первинними навиками вирішення юридичних питань, що викликаються конфліктом інтересів учасників цивільних правовідносин;
- здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
- давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;
- оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи певну юридичне проблемне питання;
- орієнтуватися у системі чинного цивільного законодавства проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів із різних джерел, використовуючи його для повного і всебічного встановлення певних обставин;
- коректно застосовувати категорії цивільного права, володіти базовими навичками риторики;
- самостійно поповнювати, систематизувати і застосовувати правові знання.

Міждисциплінарні зв'язки: при проведенні атестації здобувач вищої освіти повинен продемонструвати знання основних теоретично-прикладних категорій спираючись на знання отримані під час вивчення інших дисциплін та використання положень цивільного права при опанування знань по іншим складовим обов'язкової та вибіркової компоненти ОПП :

– **філософії** – при вивченні питань про свободу волі в цивільному праві, співвідношення Загальної та Особливої частини цивільного права;

– **теорії держави та права** – для засвоєння понятійного апарату, єдиного для всіх юридичних наук, що є необхідною базою для вивчення галузевих правових дисциплін, у тому числі цивільного права. Зокрема при дослідженні принципів цивільного права, структури цивільно-правової норми, визначенні суспільних відносин;

– **господарського права** – при вивченні особливостей правовідносин у сфері господарської діяльності, з урахуванням того, що норми цивільного права та господарського права співвідносяться як «загальні та спеціальні норми відповідно»;

– **конституційного права** – при визначенні спрямованості та змісту приватноправових засад цивільного права, зокрема: особистих немайнових прав фізичної особи, права власності; закріплення принципів непорушності права приватної власності, встановлення змісту виключного права власності народу України тощо;

– **кримінального права та адміністративного права** – при вивченні підстав відповідальності за порушення норм підгалузей цивільного права, зокрема особистих немайнових прав фізичної особи, права власності тощо, а також щодо випадків, коли адміністративно-правові акти можуть слугувати

підставою для виникнення цивільних прав та обов'язків;

– **інформаційного права** – при вивченні правовідносин у сфері інформаційного права, коли прослідковується тісна взаємодія з інститутом права власності, права інтелектуальної власності, інститутом особистих немайнових прав фізичної особи;

– **трудового права** – реалізується, зокрема, у випадку застосування відповідних норм спадкового права, норм права інтелектуальної власності;

– **фінансового права.** – зв'язок з цивільним правом заснований на тому, що більшість відносин, які виникають у сфері фінансової діяльності держави і муніципальних утворень, належать до майнових відносин;

– **міжнародного права** – для засвоєння питань забезпеченості приватно-правових засад щодо окремих положень цивільного права на міжнародно-правовому рівні;

– **міжнародного приватного права** – при вивченні правових положень щодо права власності, права інтелектуальної власності, спадкового права з участю іноземного елементу.

1. ВИМОГИ ЩОДО РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Атестація осіб, які закінчують навчання на першому(бакалаврському) рівні вищої освіти - це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Бакалавр - це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180240 кредитів ЄКТС.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після опанування курсів «Цивільне право (загальна частина)», «Цивільне право (особлива частина) повинні досягти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК).

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності (СК).

- СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог

професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
- ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
- ПРН 7. Скласти та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
- ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
- ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.
- ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
- ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
- ПРН14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
- ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- ПРН 16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.
- ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.
- ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
- ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
- ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і

процесів.

- ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
- ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

2. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ

До атестації за напрямом підготовки допускаються здобувачі вищої освіти, які завершили повний курс підготовки за відповідною освітньо-професійною програмою, виконали всі вимоги навчального плану та пройшли всі попередні атестаційні випробування.

Складання екзамену проводиться на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії за участю не менш як половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії.

Державний екзамен проводиться за білетами, що включають в себе два теоретичних питання з дисципліни «Цивільне право» (перше - на знання Загальної частини цивільного права, а друге - Особливої частини) та вирішення практичної задачі.

Державна атестація проводиться в навчальній аудиторії. Здобувач вищої освіти представляється членам комісії, самостійно бере атестаційний білет, спеціальний аркуш та готується до відповіді. Час для підготовки до відповіді - до 20 хвилин.

На спеціальному аркуші необхідно написати прізвище, номер білету, відповідь на питання та після завершення письмової відповіді поставити особистий підпис. Після підготовки здобувач вищої освіти усно дає відповідь на питання, які містяться в білеті та відповідь на вирішення практичного завдання. Після завершення відповіді спеціальний аркуш з записами передається секретарю екзаменаційної комісії.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Індивідуальна оцінка здобувача вищої освіти за теоретичну частину виводиться із оцінок за кожне питання білету і визначається:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мови;
- вміння доводити думку та відстоювати власні позиції;
- впевненість та переконливість;

- аналітичні міркування, вміння робити порівняння та висновки;
Результати складання екзамену оцінюються за 100 бальною шкалою з подальшим переводом до національної шкали та шкали ECTS.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- поняття, предмет, метод, принципи, функції та джерела цивільного права.;
- поняття, види, зміст цивільних правовідносин, підстави їх виникнення, зміни та припинення, а також особливості правового статусу їх учасників (юридичних, фізичних осіб, держави, територіальної громади, Автономної республіки Крим);
- об'єкти цивільного права;
- правовий зміст інститутів та підгалузей цивільного права (правочини, представництво, довіреність; здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав, цивільно-правова відповідальність, строки і терміни у цивільному праві, позовна давність, правові засади права власності, права інтелектуальної власності, спадкового права).
- як застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності цивіліста;
- категорійний апарат цивільного права;
- особливості структури цивільного законодавства України;
- сучасний стан науки цивільного права;
- загальну характеристику цивільного права зарубіжних країн;

вміти:

- володіти первинними навиками вирішення юридичних питань, що викликаються конфліктом інтересів учасників цивільних правовідносин;
- здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
- давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;
- оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи певну юридичне проблемне питання;
- орієнтуватися у системі чинного цивільного законодавства проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів із різних джерел, використовуючи його для повного і всебічного встановлення певних обставин;
- коректно застосовувати категорії цивільного права, володіти базовими навичками риторики;
- самостійно поповнювати, систематизувати і застосовувати правові знання.

На основі загальних критеріїв, пропонуються наступні конкретні оцінки здобувачів вищої освіти:

«відмінно» – здобувач вищої освіти глибоко і в повному обсязі засвоїв увесь програмний матеріал, вичерпно і послідовно, грамотно і логічно його

висвітлює, тісно пов'язує теорію з практикою, виявляє вміння самостійно узагальнювати та викладати матеріал, не допускаючи помилок;

«добре» – якщо здобувач вищої освіти твердо знає програмний матеріал, грамотно і по суті викладає його, не допускає суттєвих неточностей у відповіді на запитання, може правильно пов'язати теоретичні положення з практикою та володіє необхідними навичками при виконанні завдань;

«задовільно» – якщо здобувач вищої освіти засвоїв тільки основний програмний матеріал, але не знає окремих подробиць, припускається під час відповіді неточностей та недостатньо правильних формулювань, порушує послідовність у викладенні матеріалу;

«незадовільно» – якщо здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал, припускається суттєвих помилок при відповіді, не може відповісти на додаткові та уточнюючі запитання.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Цивільне право як галузь приватного права

Місце цивільного права у системі галузей права України. Поняття та предмет цивільного права. Методи цивільного права. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права. Міждисциплінарні зв'язки цивільного права. Значення цивільного права як галузі.

Тема 2. Джерела цивільного права. Цивільне законодавство.

Поняття та види джерел цивільного права. Поняття цивільного законодавства. Співвідношення цивільного права і цивільного законодавства. Акти цивільного законодавства, їх дія у часі. Цивільний кодекс України як основний нормативний акт у системі цивільного законодавства.. Договір та звичай як джерела цивільного права. Аналогія права, аналогія закону, міжнародні договори. Судова практика, прецеденти та їх значення у врегулюванні цивільних правовідносин та вирішенні цивільних справ.

Тема 3. Загальна характеристика цивільного права зарубіжних країн

Поняття цивільно-правової системи та види цивільно-правових систем світу. Романо-германська цивільно-правова система. Англо-американська цивільно-правова система.

Тема 4. Наука цивільного права.

Поняття та проблеми науки цивільного права. Предмет цивільно-правової науки та методи дослідження науки цивільного права. Значення науки цивільного права.

Тема 5. Поняття і особливості цивільних правовідносин.

Поняття і ознаки цивільних правовідносин. Структура цивільних правовідносин. Види цивільних правовідносин. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Види юридичних фактів. Юридичний склад та складні юридичні факти. Акти цивільного стану.

Тема 6. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин.

Поняття фізичної особи, її ім'я. Місце проживання фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної. Цивільна дієздатність фізичної особи та її види. Надання повної цивільної дієздатності особі, що не досягла вісімнадцяти років. Обмеження цивільної дієздатності фізичної

особи та правові наслідки встановлення цього статусу судом. Визнання фізичної особи недієздатною та правові наслідки встановлення цього статусу фізичної особи. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Підстави, порядок та наслідки оголошення фізичної особи померлою. Фізична особа-підприємець.

Тема 7. Опіка та піклування як форми правового захисту.

Поняття опіки та піклування. Правовий статус опікуна та підстави припинення опіки. Правовий статус піклувальника та підстави припинення піклування.

Тема 8. Юридичні особа як суб'єкти цивільних правовідносин.

Юридична особа: сутність поняття, ознаки. Індивідуалізація юридичних осіб. Види юридичних осіб. Порядок створення юридичної особи та її державна реєстрація. Вимоги до змісту установчих документів юридичної особи. Органи юридичної особи. Організаційно - правові форми юридичної особи. Філії та представництва. Порядок та форми припинення юридичної особи. Підприємницькі товариства.

Тема 9. Держава Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади як учасники цивільних відносин.

Участь держави у цивільних правовідносинах. Участь публічних утворень (територіальних громад, АРК) у цивільних правовідносинах. Відповідальність за зобов'язанням суб'єктів публічного права.

Тема 10. Об'єкти цивільних прав.

Загальні положення щодо об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Майно, підприємство як єдиний майновий комплекс, продукція, плоди і доходи. Гроші та валютні цінності. Цінні папери. Нематеріальні блага.

Тема 11 . Правочини.

Поняття правочини та його ознаки. Види правочинів. Форми правочину. Державна реєстрація правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Недійсність правочину. Нікчемні та оспорюванні правочини. Правові наслідки недійсності правочину.

Тема 12. Представництво і довіреність.

Поняття представництва та підстави його виникнення. Вчинення Правочинів з перевищенням повноважень. Передоручення. Правовий статус представника за довіреністю. Поняття, строки та форма довіреності. Підстави припинення представництва за довіреністю та відміна довіреність.

Тема 13. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав.

Здійснення суб'єктивних цивільних прав та виконання обов'язків. Способи захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Юрисдикційні форми захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів.

Тема 14. Цивільно-правова відповідальність.

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Види та форми цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови настання цивільно-правової відповідальності. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Тема 15. Строки та терміни в цивільному праві.

Поняття строку та терміну у цивільному праві. Види строків. Риси, що притаманні строкам у цивільних правовідносинах. Перебіг строків.

Тема 16. Позовна давність.

Поняття та види позовної давності. Вимоги, на які не поширюється позовна давність. Початок, зупинення та перерва строків позовної давності. Поновлення строків позовної давності. Наслідки спливу строків позовної давності.

Тема 17. Особисті немайнові права фізичної особи.

Поняття особистого немайнового права. Правове забезпечення інституту особистих немайнових прав фізичної особи. Види особистих немайнових прав фізичної особи. Цивільно-правова охорона особистих немайнових прав. Захист особистих немайнових прав.

Тема 18. Право власності.

Поняття права власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Суб'єкти і об'єкти права власності. Зміст права власності. Загальні засади здійснення права власності. Поняття і види підстав набуття права власності (первісні та похідні, загальні та спеціальні підстави). Набувальна давність. Момент набуття права власності. Підстави припинення права власності. Поняття та види права спільної власності. Право спільної часткової власності. Право спільної сумісної власності. Захист права власності. Окремі види позовів про захист права власності.

Тема 19. Право інтелектуальної власності (ІВ).

Поняття права ІВ. Правове забезпечення права ІВ. Об'єкти права ІВ. Суб'єкти права ІВ. Зміст права ІВ. Співвідношення права власності та права ІВ. Система права ІВ. Строки чинності прав ІВ. Правовий режим використання об'єкта ІВ. Захист прав ІВ. Охоронні документи у сфері ІВ. Загальні правові

положення авторського права і суміжних прав. Загальні правові положення патентного права. Основні правові положення щодо об'єктів права, що індивідуалізують учасників цивільного обороту (торговельні марки, комерційні (фірмові) найменування) їх товари та послуги. Правові засади нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності (наукові відкриття, раціоналізаторські пропозиції, топографії інтегральних мікросхем).

Тема 20. Спадкове право.

Поняття та види спадкування. Склад, відкриття та місце відкриття спадщини. Спадкоємці, право на спадкування та усунення від права на спадкування. Поняття, форма заповіту та право на заповіт. Посвідчення заповіту та таємниця заповіту. Тлумачення заповіту. Умови дійсності заповіту. Заповідальний відказ. Права заповідача. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Право на обов'язкову частину у спадщині. Недійсність заповіту. Черговість спадкування за законом. Спадкування за правом представлення. Спадкування усиновленими та усиновлювачами. Прийняття спадщини. Спадкова трансмісія. Відмова від спадщини. Відумерлість спадщини. Відповідальність спадкоємців за борги спадкодавця.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Право власності. Поняття та зміст права власності, межі його здійснення. Суб'єкти права власності. Об'єкти права власності. Обмеження прав власника. Поняття майнових прав. Поняття і визначення нерухомого майна. Набуття права власності. Припинення права власності. Право спільної сумісної власності. Право власності на землю. Право власності на житло. Захист права власності.

Тема 2. Зобов'язальне право, як підгалузь цивільного права. Поняття, загальна характеристика, функції та система зобов'язального права. Співвідношення та відмінності зобов'язальних правовідносин від правовідносин власності, особистих немайнових та від речових правовідносин. Відносний характер зобов'язальних правовідносин.

Тема 3. Поняття і підстави виникнення зобов'язань. Ознаки, система та види цивільно-правових зобов'язань. Договірні і недоговірні зобов'язання. Правочини, договори, односторонні правомірні дії. Об'єкти, предмет та зміст зобов'язальних правовідносин. Право вимоги кредитора. Обов'язок виконання боржника.

Суб'єкти зобов'язальних правовідносин. Заміна осіб у зобов'язанні. Поняття і загальні правила здійснення цесії. Підстави та наслідки відступлення права вимоги і переведення боргу. Суброгація. 3-ті особи та множинність осіб в зобов'язанні. Солідарні, часткові, субсидіарні. Зобов'язання на користь 3-ї особи та - пов'язані з особою боржника або кредитора. Регрес.

Тема 4. Виконання зобов'язання. Поняття, принципи і загальні умови виконання зобов'язання. Сутність принципів належного та реального виконання, співпраці, економічності, стабільності, розумності, добросовісності,

справедливості та їх дотримання. Звичаї ділового обороту при виконанні зобов'язання. Виконання альтернативних і факультативних зобов'язань. Строки, місце та способи виконання зобов'язання. Грошові зобов'язання і валюта їх виконання.

Тема 5. Відповідальність за порушення зобов'язання. Поняття та правові наслідки порушення зобов'язання. Одностороння відмова від зобов'язання. Розірвання договору. Умови відповідальності за порушення зобов'язання. Підстави звільнення від відповідальності.

Тема 6. Забезпечення виконання зобов'язань. Види забезпечення виконання зобов'язання. Неустойка. Поручка. Гарантія. Завдаток. Застава. Притримання.

Способи забезпечення виконання зобов'язань, які безпосередньо не передбачені ЦК України.

Тема 7. Припинення зобов'язання. Поняття та підстави припинення зобов'язання. Належне виконання, передання відступного, зарахування зустрічних однорідних вимог, домовленість сторін, новація, прощення боргу, поєднання боржника і кредитора в одній особі, смерть фізичної особи, ліквідація юридичної особи.

Тема 8. Загальні положення про договір .

Поняття, загальна характеристика і значення цивільно-правового договору. Ознаки договору як юридичного факту. Принципи та обов'язковість договору. Класифікація цивільно-правових договорів. Свобода договору та її межі. Види договорів. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Змішаний договір.

Тема 9. Зміст договору. Типові умови договору та їх тлумачення. Форма договору. Порядок і стадії його укладення. Оферта. Акцепт. Переддоговірні спори. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах. Підстави, порядок, форма та правові наслідки зміни або розірвання договору.

Модульний контроль.

Окремі види зобов'язань

Договори спрямовані на передачу майна у власність

Тема 10. Види, загальні та відмінні риси договорів про передачу майна у власність. Цивільно-правове регулювання відносин з купівлі-продажу.

Купівля-продаж. Поняття, предмет, форма і види договорів купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін за договором. Правові наслідки порушення умов договору.

Тема 11. Роздрібна купівля-продаж. Поставка. Контрактація. Постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Міна. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін за вказаними договорами; правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків. Види означених договорів.

Тема 12. Дарування. Поняття, предмет, форма договору дарування та його види. Права й обов'язки сторін за договором. Договір дарування з умовою

передання дарунку в майбутньому. Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи. Розірвання договору на вимогу дарувальника.

Пожертва. Поняття, предмет і форма договору про пожертву. Сторони за договором про пожертву. Права жертвувача.

Тема 13. Рента. Поняття, предмет, форма договору ренти. Права та обов'язки сторін в договорі ренти. Ризик випадкового знищення або пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

Тема 14. Довічне утримання (догляд). Поняття, предмет, форма договору довічного утримання (догляду). Сторони, їх права та обов'язки. Забезпечення виконання і припинення договору. Правові наслідки розірвання договору. Перехід прав та обов'язків за договором.

Договори спрямовані на передачу майна у користування

Тема 15. Загальні та відмінні риси договорів про оплатну передачу майна у тимчасове володіння та користування. Види таких договорів.

Найм (оренда). Поняття, предмет та строк договору найму. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Права третіх осіб на річ, яка передана у найм.

Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення та різновиди договору найму (оренди).

Тема 16. Договір прокату. Договори найму (оренди): будівлі або іншої капітальної споруди, земельної ділянки, транспортного засобу, державного та комунального майна. Поняття, характеристика, істотні умови, права та обов'язки сторін за цими договорами; правові наслідки невиконання, (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків.

Тема 17. Договір лізингу, його види, предмет, особливості.

Тема 18. Найм (оренда) житла. Поняття договору найму житла та його види. Предмет, форма та строк договору комерційного найму житла. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Піднайм житла. Заміна наймача у договорі. Підстави та наслідки розірвання договору.

Тема 19. Позичка. Поняття, предмет, форма договору позички. Сторони договору, їх права та обов'язки. Строк договору. Розірвання договору. Припинення договору позички. Загальні та відмінні риси позички та позики.

Модульний контроль.

Договори спрямовані на виконання робіт

Тема 20. Загальні та відмінні риси договорів на виконання робіт. Їх види.

Підряд. Поняття та види договору підряду. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Строки в договорі. Порядок оплати роботи. Розрахунки у разі випадкового знищення предмета договору або неможливості закінчення роботи. Якість і гарантії якості роботи.

Тема 21. Договори побутового та будівельного підряду. Підряд на проведення проектних і пошукових робіт. Поняття, характеристика, істотні

умови, форма, права та обов'язки сторін, правові наслідки невиконання сторонами своїх обов'язків. Захист прав споживачів.

Тема 22. Договори на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Поняття та предмет договорів. Сторони, їх права та обов'язки. Права сторін на результати робіт. Наслідки неможливості досягнення результату. Відповідальність виконавця за порушення договору.

Договори про надання послуг

Тема 23. Послуги. Загальні положення про договори з надання послуг. Поняття, предмет і сфера застосування договору. Строк договору. Сторони, їх права та обов'язки. Види договорів. Особливості договору про безоплатне надання послуг. Відповідальність виконавця за порушення договору. Розірвання договору. Загальні та відмінні риси таких договорів.

Непойменовані договори. Особливості відносин щодо надання медичних, юридичних, туристичних, освітніх, комунальних та інших послуг.

Тема 24. Транспортні зобов'язання. Перевезення. Загальні положення про перевезення. Транспортне законодавство України. Система транспортних договорів.

Договір перевезення вантажу. Порядок укладення та форма договору. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Правовий стан одержувача. Довгостроковий договір.

Чартер (фрахтування) Особливості перевезення вантажу різними видами транспорту

Тема 25. Договір повітряного перевезення вантажу. Договір перевезення вантажу внутрішніми річковими шляхами. Договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Договір залізничного перевезення вантажів. Договір морського перевезення вантажу. Відповідальність сторін за порушення умов договору. Підстави і межі відповідальності перевізника. Претензії і позови в транспортних зобов'язаннях.

Тема 26. Договір перевезення пасажирів та багажу. Права і обов'язки сторін договору. Відповідальність перевізника за затримку відправлення пасажирів та порушення строку його доставляння до пункту призначення.

Тема 27. Транспортне експедирування. Поняття, предмет та форма договору. Права та обов'язки сторін. Підстави і межі відповідальності за порушення договору. Відмова від договору транспортного експедирування.

Тема 28. Зберігання. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін за договором зберігання. Зберігання речей, визначених родовими ознаками. Відповідальність зберігача за договором зберігання.

Договір складського зберігання. Складські документи.

Спеціальні види зберігання. Особливості зберігання в ломбардах, у банківських сейфах, в камерах схову організацій транспорту, в гардеробі організацій та в готелях.

Договір зберігання автотранспортного засобу. Зберігання речей пасажира під час його перевезення. Зберігання речей, що є предметом спору.

Тема 29. Договір охорони. Поняття, умови та правова характеристика.

Тема 30. Доручення. Поняття, умови, правова характеристика, форма договору доручення, права та обов'язки сторін. Припинення договору та його наслідки. Обов'язки спадкоємця повіреного і ліквідатора юридичної особи-повіреного.

Тема 31. Комісія. Поняття та умови договору комісії. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору.

Субкомісія. Відступ від вказівок комітента. Відмова від договору комісії. Наслідки смерті фізичної особи або припинення юридичної особи-комісіонера.

Тема 32. Управління майном. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін. Виконання договору управління майном. Відповідальність управителя. Припинення договору.

Договори у сфері фінансових послуг та банківської діяльності.

Тема 33. Страхування. Поняття і значення страхування. Законодавство України про страхування. Правила страхування. Об'єкти та види страхування. Співстрахування. Перестрахування. Суб'єкти страхових відносин.

Договір страхування. Поняття, предмет, правова характеристика, істотні умови, форма договору. Сторони в договорі страхування, їх права та обов'язки. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Момент набрання чинності договором страхування. Умови і порядок здійснення страхової виплати. Відмова від здійснення страхової виплати. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування. Його різновиди.

Тема 34. Позика. Кредит. Банківський вклад (депозит). Поняття, характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін, правові наслідки невиконання сторонами своїх обов'язків. Оспорювання договору позики. Забезпечення виконання зобов'язання позичальником. Новація боргу у позикове зобов'язання. Комерційний кредит. Види банківських вкладів. Договір банківського вкладу на користь 3-ї особи. Виконання і припинення договору банківського вкладу.

Тема 35. Банківський рахунок. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін. Відповідальність банку за неналежне виконання операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпорядження рахунком. Розірвання договору банківського рахунку. Банківська таємниця.

Тема 36. Факторинг. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін за договором факторингу. Правовий стан боржника, право грошової вимоги до якого відступається за договором. Недійсність заборони відступлення права грошової вимоги.

Тема 37. Розрахунки. Розрахункові зобов'язання. Поняття і форми розрахунків. Готівкові розрахунки як форма виконання грошових зобов'язань. Правове регулювання готівкових і безготівкових розрахунків.

Безготівкові розрахунки. Поняття, зміст та основні форми безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки за акредитивом. Поняття та види акредитивів. Розрахунки за інкасовими дорученнями. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Договори у сфері інтелектуальної власності.

Тема 37. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Загальні та відмінні риси таких договорів.

Ліцензійний договір. Поняття, предмет і строк ліцензійного договору. Сторони договору, їх права та обов'язки. Типовий ліцензійний договір. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Оформлення ліцензії. Види ліцензій та права ліцензіата. Виключна ліцензія. Одиначна ліцензія. Невиключна ліцензія. Субліцензія.

Тема 39. Договір про передачу «ноу-хау».

Договір комерційної концесії. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін. Види. Договір комерційної субконцесії. Зміна та припинення договору комерційної концесії.

Договори, що виникають із спільної діяльності

Тема 40. Загальні положення про спільну діяльність. Загальна характеристика зобов'язань, що виникають із спільної діяльності. Підстави виникнення і види цих зобов'язань.

Договір про спільну діяльність. Поняття, правова характеристика, форма та умови договору про спільну діяльність.

Договір простого товариства. Поняття, вклади і спільне майно учасників простого товариства, права та обов'язки сторін. Витрати та збитки учасників. Припинення договору простого товариства, відповідальність учасників.

Засновницький договір. Поняття, характеристика, учасники, зміна і припинення договору.

Недоговірні зобов'язання.

Тема 41. Недоговірні зобов'язання, що виникають із односторонніх дій. Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди і їх види.

Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу. Поняття. Зміна умов і відмова від проведення конкурсу.

Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Поняття, предмет, права та обов'язки сторін.

Тема 42. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Поняття і призначення зобов'язань, що виникають при вчиненні дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Умови відшкодування витрат, понесених особою при веденні чужих справ без доручення.

Тема 43. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та

життя фізичної особи, а також у зв'язку з рятуванням майна іншої особи: поняття, сторони, підстави виникнення, предмет, права, та обов'язки сторін. Умови відшкодування шкоди, завданої рятівнику.

Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну, юридичної особи. Зобов'язання, що виникають в разі створення загрози життю, здоров'ю, майну осіб. Поняття, підстави виникнення, предмет, права та обов'язки сторін. Наслідки неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок неусунення загрози: життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Тема 44. Зобов'язання, що виникають із завдання шкоди Відшкодування шкоди. Відшкодування моральної шкоди. Поняття, обсяг, порядок відшкодування такої шкоди. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування шкоди завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди, завданої найманим працівником установи, підприємства, організації під час виконання ним своїх трудових обов'язків.

Тема 45. Поняття та система деліктних зобов'язань.

Деліктні зобов'язання. Поняття і система деліктних зобов'язань. Суб'єкти і зміст деліктних зобов'язань. Класифікація деліктних зобов'язань. Необхідні, факультативні та інші правові умови виникнення деліктних зобов'язань.

Загальні положення про порядок та об'єм відшкодування завданої шкоди. Врахування вини потерпілого та майнового стану заподіювана шкоди в деліктних зобов'язаннях.

Тема 46. Відшкодування шкоди, заподіяної незаконними діями органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування або їх посадовими особами.

Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду.

Відшкодування шкоди, завданої злочином.

Відшкодування шкоди, завданої неповнолітніми особами.

Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.

Відшкодування шкоди, завданої джерелом ядерної небезпеки.

Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Тема 47. Кондиційні зобов'язання.

Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. Поняття, сторони, підстави виникнення, предмет, права та обов'язки. Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»:

1. Поняття, предмет, методи цивільного права.
2. Принципи цивільного права.
3. Функції цивільного права
4. Поняття та види джерел цивільного права.
5. Акти цивільного законодавства України, їх дія у часі.
6. Система цивільного права. Цивільний кодекс України як основний нормативний акт у системі цивільного законодавства.
7. Договір та звичай як джерела цивільного права.
8. Аналогія права та аналогія закону, міжнародні договори.
9. Наука цивільного права: визначення, предмет, методи.
10. Поняття, ознаки, структурні елементи цивільних правовідносин.
11. Види цивільних правовідносин.
12. Юридичні факти : поняття та види, складні юридичні факти, юридичний склад
13. Акти цивільного стану.
14. Поняття фізичної особи, її ім'я та місце проживання.
15. Цивільна правоздатність фізичної особи.
16. Цивільна дієздатність фізичної особи та її види.
17. Надання повної цивільної дієздатності особі, яка не досягла 18 років.
18. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Правові наслідки.
19. Визнання фізичної особи недієздатною. Правові наслідки.
20. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою.
21. Підстави, порядок та правові наслідки оголошення фізичної особи померлою.
22. Опіка та піклування як форми правового захисту.
23. Фізична особа - підприємець.
24. Юридична особа: сутність, поняття, ознаки.
25. Правосуб'єктність юридичної особи та її індивідуалізація.
26. Види юридичних осіб.
27. Порядок створення юридичної особи та її державна реєстрація, вимоги до змісту установчих документів.
28. Органи юридичної особи.
29. Організаційно-правові форми юридичної особи.
30. Філії та представництва.
31. Форми припинення юридичної особи.
32. Підстави та порядок припинення юридичної особи при її реорганізації.
33. Підстави та порядок припинення юридичної особи при її ліквідації.
34. Відповідальність юридичної особи.
35. Участь держави, територіальних громад, АРК у цивільних правовідносинах.
36. Загальні положення щодо об'єктів цивільних прав.
37. Речі як об'єкти цивільних правовідносин та їх класифікація.
38. Нематеріальні блага
39. Поняття правочину та його ознаки та вимоги до правочинів.
40. Види правочинів.
41. Місце вчинення правочинів.
42. Форми правочину. Державна реєстрація правочину.
43. Правочини щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини.
44. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину.
45. Недійсність правочину, нікчемні та оспорювані правочини. Момент недійсності правочину.
46. Правові наслідки недійсності правочину. Визнання нікчемного правочину дійсним.
47. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину

48. Правові наслідки недодержання вимог щодо письмової форми правочину.
49. Поняття представництва та підстави його виникнення.
50. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень Передоручення.
51. Правовий статус представника за довіреністю.
52. Поняття, форма, види та строки довіреності.
53. Підстави припинення представництва за довіреністю та відміна довіреності.
54. Скасування довіреності.
55. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.
56. Здійснення суб'єктивних прав та виконання суб'єктивних обов'язків.
57. Способи захисту суб'єктивних прав та інтересів.
58. Юрисдикційні форми захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів.
59. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів.
60. Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності.
61. Види та форми цивільно-правової відповідальності.
62. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності.
63. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.
64. Поняття строку та терміну у цивільному праві. Види строків.
65. Риси, що притаманні строкам у цивільних правовідносинах.
66. Перебіг строків.
67. Поняття та види позовної давності.
68. Вимоги, на які не поширюється позовна давність.
69. Початок, зупинення і перерва строків позовної давності.
70. Поновлення строків позовної давності.
71. Наслідки впливу строків позовної давності.
72. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи.
73. Загальна характеристика особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи.
74. Загальна характеристика особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
75. Поняття права власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні.
76. Суб'єкти і об'єкти права власності.
77. Зміст права власності.
78. Загальні засади здійснення права власності.
79. Поняття і види підстав набуття права власності. Момент набуття права власності
80. Набувальна давність.
81. Підстави припинення права власності.
82. Поняття та види права спільної власності (спільна часткова та спільна сумісна власність).
83. Захист права власності. Окремі види позовів про захист права власності.
84. Земельна ділянка як об'єкт права власності.
85. Житло як об'єкт права власності.
86. Загальна характеристика речових прав на чуже майно.
87. Поняття та правове забезпечення права інтелектуальної власності (ІВ).
88. Об'єкти і суб'єкти ІВ.
89. Зміст ІВ. Співвідношення права власності та права ІВ.
90. Система права ІВ.
91. Строки чинності прав ІВ.
92. Правові положення щодо використання об'єктів ІВ.
93. Захист прав ІВ
94. Поняття спадкування та його види.
95. Склад, відкриття та місце відкриття спадщини.
96. Спадкоємці, право на спадкування та усунення від права на спадкування.
97. Поняття, форма заповіту, право на заповіт, умови дійсності заповіту.
98. Посвідчення заповіту та таємниця заповіту.
99. Права заповідача.
100. Право на обов'язкову частину у спадщині.
101. Недійсність заповіту.

102. Черговість спадкування за законом.
103. Спадкування за правом представлення.
104. Спадкування усиновленими та усиновлювачами.
105. Прийняття спадщини. Спадкова трансмісія.
106. Відмова від спадщини та відумерлість спадщини.
107. Відповідальність спадкоємців за борги спадкодавця.

3 ДИСЦИПЛІНИ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА):

1. Поняття права власності. Види, зміст та суб'єкти права власності.
2. Захист права власності.
3. Поняття зобов'язання та його елементи. Види зобов'язань.
4. Множинність осіб у зобов'язанні. Часткові, солідарні та субсидіарні зобов'язання.
5. Заміна сторін у зобов'язанні. Зобов'язання за участю третьої особи.
6. Поняття і основні засади (принципи) виконання зобов'язання.
7. Загальна характеристика та види способів забезпечення виконання зобов'язання.
8. Поняття і підстави припинення зобов'язання.
9. Порухення зобов'язання. Цивільно-правова відповідальність за порушення зобов'язання.
10. Поняття і значення цивільно-правового договору. Класифікація цивільно-правових договорів.
11. Свобода договору. Межі реалізації принципу свободи договору.
12. Зміст договору. Класифікація умов договору. Форма договору.
13. Зміна та розірвання цивільно-правового договору.
14. Договір купівлі-продажу (загальні положення).
15. Договір роздрібної купівлі-продажу.
16. Договір поставки.
17. Договір міни.
18. Договір дарування.
19. Договір довічного утримання (догляду).
20. Договір найму (оренди). Загальні положення. Види договору найму (оренди).
21. Договір найму (оренди) земельної ділянки.
22. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
23. Договір найму (оренди) транспортного засобу.
24. Договір лізингу.
25. Договір найму (оренди) житла.
26. Договір оренди житла з викупом.
27. Договір позички.
28. Договір підряду (загальні положення). Види договору підряду.
29. Договір побутового підряду.
30. Договір будівельного підряду.
31. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
32. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
33. Договір про надання послуг (загальні положення).
34. Договір перевезення вантажу. Довгостроковий договір перевезення вантажу.
35. Договір перевезення пасажирів та багажу.
36. Договір чартеру.
37. Перевезення вантажу, пасажирів, багажу, пошти у прямому змішаному сполученні.
38. Перевезення вантажу, пасажирів, багажу, пошти транспортом загального користування.
39. Відповідальність за зобов'язаннями, що виникають із договору перевезення.
40. Пред'явлення претензій і позовів, що виникають із договору перевезення.
41. Договір транспортного експедитування.
42. Договір зберігання (загальні положення).
43. Договір складського зберігання.

44. Спеціальні види зберігання (зберігання речей у ломбарді, у банку, у камерах схову організацій, підприємств транспорту; у гардеробі організацій, у готелі, зберігання автотранспортних засобів).
45. Зберігання речей, що є предметом спору.
46. Договір охорони.
47. Договір страхування.
48. Договір доручення.
49. Договір комісії.
50. Договір управління майном.
51. Договір позики.
52. Кредитний договір.
53. Договір банківського вкладу (депозиту).
54. Договір банківського рахунка.
55. Договір факторингу.
56. Функції розрахунків у цивільному обігу, їх форми і види.
57. Договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
58. Договір про передачу «ноу-хау».
59. Договір комерційної концесії.
60. Договір про спільну діяльність.
61. Договір простого товариства.
62. Договори у спадковому праві.
63. Загальна характеристика недоговірних зобов'язань.
64. Публічна обіцянка винагороди.
65. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
66. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
67. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
68. Загальна характеристика зобов'язань з відшкодування шкоди.
69. Підстави відповідальності за завдану майнову та моральну шкоду.
70. Порядок відшкодування майнової та моральної шкоди.
71. Відшкодування особою шкоди, завданої її працівником чи іншою особою.
72. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади Автономної Республіки Крим або органом місцевого самоврядування (їх посадовою або службовою особою).
73. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
74. Відшкодування (компенсація) шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.
75. Відшкодування шкоди, завданої особами, які не досягли повноліття.
76. Відшкодування шкоди, завданої спільно кількома особами.
77. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
78. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого.
79. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).
80. Зобов'язання у зв'язку з набуттям, збереженням майна без достатньої правової підстави.

6. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАДАЧ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

Комплекс задач зберігається на кафедрі

7. РЕКОМЕНДОВАНІ НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Нормативні акти:

1. Конституція України, прийнята Верхов. Радою України 28.06.1996 р., 254к/96-вр (із змін. і доповн.).
2. Цивільний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI (із змін. і доповн.).
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1615-IV (із змін. і доповн.).
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (із змін. і доповн.).
5. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII (зі змін і доповн.)
6. Сімейний кодекс України від 15.05.2002 р. № 2947-III (із змін. і доповн.).
7. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768 (із змін. і доповн.).
8. Митний кодекс України від 13.03.21012 р. № 4595-IV (із змін. і доповн.)
9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змін. і доповн.).
10. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001р. № 2341-III (із змін. і доповн.).
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 03.12.1986 р. № 2768 (із змін. і доповн.).
12. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2769-IV (із змін. і доповн.).
13. Про інформацію : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI (із змін. і доповн.).
14. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР (із змін і доповн.).
15. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII (із змін. і доповн.).
16. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI (зі змін. і доповн.).
17. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII.
18. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII (із змін. і доповн.).
19. Про судоустрій та статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII . (із змін. і доповн.).

20. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2005 р. № 1704- IV (із змін. і доповн.).

21. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.07.2017 р. № 1403-VII (із змін. і доповн.).

22. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV (із змін. та доповн.).

23. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII (із змін. і доповн.)

24. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : Закон України від 23.03.2000 р. № 2514-VIII (із змін. і доповн.)

25. Про кінематографію : Закон України від 13.01.1993 р. № 9/98-ВР (із змін. і доповн.)

26. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12. 1993 р. № 3759-XII (із змін. і доповн.)

27. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-XII (із змін. і доповн.)

28. Про охорону прав на промисловий зразок : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII (із змін. і доповн.)

29. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII (із змін. і доповн.)

30. Про топографії інтегральних мікросхем : Закон України від 05.10.1997 р. 621/97-ВР (із змін. і доповн.)

31. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1994 р. № 3116-XII (із змін. і доповн.)

32. Про охорону прав на географічні зазначення походження товарів : Закон України від 16.06.1999 р. (із змін. і доповн.)

33. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII (із змін. і доповн.)

34. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII (із змін. і доповн.)

35. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI (із змін. і доповн.)

36. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI (із змін. і доповн.).

37. Постанова Пленуму ВСУ «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» від 31.03.1995 р. № 4.
[URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95#Text)

38. Постанова Кабінету Міністрів України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 25.12.2015 р. №1127.
[URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-n#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-n#Text)

39. Постанова Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» від 17.06.1992 р. № 2771-XII. URL: <http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12#Text>

40. Постанова Пленуму ВСУ «Про судову практику у справах про спадкування» від 30.05.2008 р. № 7. URL: <http://zacon.rada.gov.ua/laws/shows/v007700-08/>

41. Про судову практику розглядання цивільних і кримінальних справ про спадкування: Лист Вищого спеціалізованого суду України від 16.05.2013 р. № 24-753/0/4-13. URL: <http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/v-753740-13#Text>

42. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 9.09.1886 р. URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_05

43. Паризька конвенція про охорону прав промислової власності від 20.03.1883 р. URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_123

44. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.1891 р. URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/shows/995_134#Text

Навчальна література:

Базова:

1. Цивільне право [Текст] : підруч. у 2-х т./ В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, В. М. Домашенко та ін.. – Харків : Право, 2014. – Т. 1. – 656 с.

2. Цивільне право України [Текст] : підруч. в 2-х т./ за ред. Є. О. Харитонов, Н. Ю. Голубевої. – Харків : ТОВ «Одіссей», 2010. – Т. 1. – 832 с.

3. Цивільне право України. Загальна частина [Текст] : підруч. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецов. – 2-е вид. – Київ : Юрінком Інтер, 2014. – 976 с.

4. Цивільне право України : Загальна частина [Текст] : підруч. / І. А. Бірюков, О. Ю. Заїка, С. С. Бичкова; за ред. І. А. Бірюкова, О. Ю. Заїки. – 3-е вид. – Київ : Алерта, 2014. – 510 с.

5. Романовська, З. Українське цивільне право [Текст] : підруч. / З. Романовська. – Київ : Правова єдність, 2009. – 500 с.

6. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: підручник. – Київ: НУБіП України, 2017. – 355 с.

7. Терещук Г. А. Цивільне право: конспект лекцій. – Луцьк : ЛНТУ, 2017. – 267 с. URL : http://civilne_pravo7861830>>data>>us...861830.pdf

8. Українське цивільне право: навчальний посібник/ за ред. Ю. О. Заїки. – 3-є вид. перероб. та доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2014. – 358 с.

9. Цивільний кодекс України : наук.-практ. комент. [Текст]/ Є. О. Харитонов, В. В. Завальнюк, І. М. Кучеренко та ін.; за заг. ред. Є. О. Харитонova, Н. Ю. Голубевої. – 7-е вид. – Харків: ТОВ «Одіссей», 2011. – 1216 с.

10. Цивільний кодекс України : наук.-практ. комент. [Текст] / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків : Страйд, 2009. – 929 с.

11. Постанови пленуму Верховного Суду України у цивільних справах. – Київ : Алерта: ЦУЛ, 2011. – 400 с.

12. Судові рішення Верховного Суду України в цивільних справах 2011/ВСУ / за заг. ред. А. Г. Яреми . – Київ: Юрінком Інтер, 2013. – 256 с.

13. Інтелектуальне право України/ за заг. ред. проф. О. С. Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. – 608 с.

Допоміжна

2. Антологія української юридичної думки [Текст] в 6 т. / редкол. Ю. С. Шемшученко (голова) та ін.. – Київ : Вид Дім «Юрид. книга»

3. Енциклопедія цивільного права України [Текст] / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України – Київ : ІН Юре, 2009. – 820 с. Щ. В. Дзера

4. Дзера, О. В. Вибране: Збірник наукових праць. Київська школа цивілістики/ О. В. Дзера. – Київ: Юрінком Інтер, 2016. – 872 с.

5. Заїка, Ю. О. Становлення і розвиток спадкового права в Україні: монографія/ Ю. О. Заїка. – Київ: КНТ, 2007. – 288 с.

6. Комаров В. А. Лікарські засоби як об'єкти цивільних прав: автореф. дис. ...канд. юрид. Наук/ В. А. Комаров. – Київ, 2012. – 21 с.

7. Майданик, Р. Наука цивільного права України : поняття, предмет, методологія [Текст] / Р. Майданик //Про українське право: часоп. каф. теорії держави та права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Г. Шевченко. – Київ : Грамота, 2009. – Час .IV. – С. 100-111.

8. Майданик, Р. Співвідношення галузей публічного і приватного права [Текст] / Р. Майданик // Юрид. вісн. України. – 2010. – № 13-14.

9. Томаров, И. Е. К вопросу о природе и системе объектов гражданских правоотношений и объектов интеллектуальных правоотношений [Текст] / И. Е. Томаров // Альм. цивилистики: сб. ст. – Киев : Алеута: КНТ: Центр учеб. лит. 2009. – Вып. – С. 78-95.

10. Устименко, О. А. Тварина як об'єкт права власності (цивільно-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук / А. О. Устименко. – Київ, 2014. – 20 с.

11. Харитонов, Є. О. Цивільні правовідносини [Текст]: навч. посіб. / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova . – Київ : Істина, 2008. – 304 с.

12. Ківалов, С. В. Цивільне право України (традиції та новації)[Текст] : монографія / С. В. Ківалов та ін.; за заг. ред Є. О. Харитонova, Т. С. Ківалової, О. І. Харитонovoї. – Одеса : Фенікс, 2010. – 700 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL : <http://portal.rada.gov.ua/>.
2. Президент України. URL : <http://www.president.gov.ua/ru/>.
3. Верховний Суд. URL : <http://www.scourt.gov.ua/>.

4. Академія правових наук України www.aprnu.kharkiv.org Законопроекти України (сайт ВРУ) www.zakon.gov.ua
5. Конституційний Суд України. URL : <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>.
6. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ. URL : <http://sc.gov.ua/>.
7. Газета "Урядовий кур'єр" www.ukccs.com.ua
8. Газета "Юридична практика" www.practix.com <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>
9. Міністерства Юстиції України www.gdo.kiev.ua
10. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
11. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
12. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL : <http://korolenko.kharkov.com/>.
13. Юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка www.lawschool.lviv.ua
14. Юридичний факультет Академії управління та інформаційних технологій www.ariu.berdyansk.net
15. Юридичний факультет Київського національного економічного університету www.uf-kneu.kiev.ua
16. Юридичний сайт Київського національного університету внутрішніх справ www.naiu.kiev.ua
17. Освітній портал Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна www.osvita.org.ua
18. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua
19. Національна Парламентська бібліотека України www.nplu.kiev.ua
20. Бібліотека ім. Лесі Українки www.lucl.lucl.kiev.ua
21. Бібліотека Верховної Ради України www.rada.kiev.ua/library

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Нормативно-правові акти України:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16 січня 2004р. // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - №40-44. - С. 356.
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.03р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №№ 18-22. – Ст. 144.
4. Житловий кодекс Української РСР: Закон України від 30.06.1983р. // Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів № 17032/2000.
5. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - №3-4. - Ст. 27.
6. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - №21-22. - Ст. 135.

Підручники та наукові публікації:

7. Жилінкова, І. Конструкції заміни боржника у цивільному зобов'язанні / І. Жилінкова // Вісник Академії правових наук України. – Х., 2010. – № 1. – С. 123–133.
8. Ігнатенко, В. М. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань / В. М. Ігнатенко // Проблеми законності. – Х., 2011. – Вип. 114. – С. 54–61.
9. Новохатська, Я. В. Заміна сторін у зобов'язанні / Я. В. Новохатська // Проблеми законності. – Х., 2011. – Вип. 115. – С. 29–39.
10. Пучковська, І. Й. Підстави припинення поруки / І. Й. Пучковська // Вісник Академії правових наук України. – Х., 2011. – № 1. – С. 95–106.
11. Пучковська, І. Й. Проти подвійної природи неустойки / І. Й. Пучковська // Вісник Академії правових наук України. – Х., 2011. – № 4. – С. 105–113.
12. Цивільне право України: Підручник. Видання третє, перероблене і доповнене: Підручники, навчальні посібники, / Старцев О. В., Харитонов Є. О., Харитонova О. І., — 2013. — 808 с.
13. Цивільне право : підручник: у 2 т. / НУ "ЮАУ ім. Я. Мудрого" ; за ред. : В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. – Х. : Право, 2011. – Т. 1. – 656 с. Т. 2. – 816 с.
14. Цивільне право України. Підручник. Є.О. Харитонов Н.О. Саніахметова – К.: «Істина», 2003. – 776с.
15. Цивільне право України. Підручник. У двох томах. За заг. ред. Я.М. Шевченко – Т.1. Загальна частина. – К. Концерн: «Видавничий дім» «Ін Юре», 2003. – 520с., Т.2. Особлива частина. – 406с.
16. Цивільне право України. Підручник. У двох томах. За заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої та В.Л. Яроцького – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Т.1. – 480с., – Т.2. – 551с.
17. Цивільне право України. Навчальний посібник. За заг. ред. Л.О. Доміненко, С.О. Сарнаwська – К.: МАУП, 2005. – 384с.
18. Цивільне право України. Навчальний посібник. Друге видання. За ред. І.А. Бірюкова, Ю.О. Заїка – К.: Істина, 2004. – 224с.
19. Договірне право в умовах ринкової економіки : конспект лекцій / НЮАУ ім. Я. Мудрого ; за ред. : І. В. Жилінкова, В. І. Борисова. – Х. : Право, 2008. – 116 с.
20. Право інтелектуальної власності України : конспект лекцій / НЮАУ ім. Я. Мудрого ; за ред. В. І. Борисової. – Х. : Право, 2008. – 112 с.
21. Мазур, О. С. Цивільне право України : навч. посіб. / О. С. Мазур. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 384 с.
22. Понікаров В. Д. Цивільне право : навч. посіб. / В. Д. Понікаров С. М. Попова, Д. В. Назаренко. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 196 с.
23. Токарева, В. І. Цивільне право України : практикум : навч. посіб. / В. І. Токарева. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 408 с.
24. Цивільне право [Електронний ресурс] : зразки док. – К. : Право-Інформ, 2012. – 1 ел. опт. диск (DVD-ROM). – (Серія "Юридична бібліотека на DVD").
25. Брагинский М. И. Договорное право: [в 5 кн.] / М. И. Брагинский В. В. Витрянский. – М. : Статут. – 1999–2006.

26. Кн. 1: Общие положения. – 1999. – 848 с.
27. Кн. 2: Договоры о передаче имущества. – 2000. – 800 с.
28. Кн. 3: Договоры о выполнении работ и оказании услуг. – 2002. – 1038 с.
29. Кн. 4: Договоры о перевозке, буксировке, транспортной экспедиции и иных услугах в сфере транспорта. – 2003.
30. Кн. 5. т. 1: Договоры о займе, банковском кредите и факторинге. Договоры, направленные на создание коллективных образований. – 2006.
31. Кн. 5. т. 2: Договоры о банковском вкладе, банковском счете; банковские расчеты. Конкурс, договоры об играх и пари. – 2006.
32. Драпак Г. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. / Г. Драпак, М. Скиба. – 2-е вид., виправ. – К. : Кондор, 2007. – 156 с.
33. Дудла І. О. Захист прав споживачів : навч. посіб. / І. О. Дудла; Чернігів. держ. технолог. ун-т. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 448 с.
34. Журик Ю. В. Антимонопольно-конкурентне право України : навч. посіб. / Ю. В. Журик. – К. : Центр учб. л-ри, 2011. – 272 с.
35. Зверева О. В. Захист прав споживачів: навч. посіб. / О. В. Зверева ; Донецьк. ун-т економіки та права. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 192 с.
36. Зверева О. В. Правова регламентація торговельної діяльності : навч. посіб./ О. В. Зверева; Донецьк. ун-т економіки та права. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 144 с.
37. Чучковська А. В. Правове регулювання електронної комерції в Україні : навч. посіб. / А. В. Чучковська; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 224 с.

15. Інформаційні ресурси

1. www.rada.gov.ua - офіційний сайт Верховної Ради України.
2. www.kmu.gov.ua -офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
3. <https://www.dcz.gov.ua/>. – офіційний сайт Державної служби зайнятості
4. www.library.ukma.kiev.ua - електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.
5. <https://www.msp.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
6. <http://www.president.gov.ua/>.-Президент України: офіційне інтернет-представництво.